

Thơ không thể dịch được, nhưng cũng không thể không dịch thơ được.
Poetry is untranslatable, but it is also inadmissible that it is not translated.

KHI KẼ THÙ TA BUỒN NGỦ
WHEN OUR ENEMY FALLS ASLEEP

LÝ ĐỢI

KHI KẸ THÙ TA BUỒN NGỦ
WHEN OUR ENEMY FALLS ASLEEP

Translated from the Vietnamese
by Nguyễn Tiến Văn

Nhà xuất bản Giấy Vụn
Giấy Vụn Publishing House
2010

Nhà xuất bản **Giấy Vụn**
Nhóm chủ trương: Mở Miệng
Liên lạc: nxbgiayvun@yahoo.com

Khi kẻ thù ta buồn ngủ

Tác phẩm thơ Lý Đợi, bản dịch Anh ngữ
của Nguyễn Tiến Văn

Giấy Vụn xuất bản lần thứ nhứt tại Sài Gòn

Photocopy khổ 130 x 205 mm

In xong & tặng giang hồ: quý I/2010

Xuất bản: Bùi Chát

Người đọc: Nguyễn Tiến Văn

Thiết kế: Bim

Giấy Vụn Publishing House
Under the management of the Mở Miệng
(Open Mouth) Group
Contact: nxbgiayvun@yahoo.com

When Our Enemy Falls Asleep

by Lý Đợi

Translated from the Vietnamese by Nguyễn Tiến Văn

First edition by Giấy Vụn, Sài Gòn in the first quarter of
2010 as a gift to friends over rivers and lakes

Xerographed – size: 130 x 205 mm

Publisher: Bùi Chát

Reader: Nguyễn Tiến Văn

Designer: Bim

Giấy Vụn giữ bản quyền © 2010

Bản dịch Anh ngữ do Giấy Vụn & Nguyễn Tiến Văn giữ
bản quyền © 2010

Copyright © 2010 by Giấy Vụn

English translation copyright © 2010 by Giấy Vụn &
Nguyễn Tiến Văn

Mục lục / Table of Contents

01	Vì em là con gái Because I Am a Girl	12 13
02	Bạn mày tưởng tao là ai? Who Do You Take Me For?	16 17
03	Viên đạn lịch sử — F.2 A Historic Bullet — F.2	22 23
04	Chúng ta đã để mất, bị mua rẻ [rồi bị cưỡng cướp] We Were Lost, Underpurchased, [and Then Robbed]...	24 25
05	Khi kẻ thù ta buồn ngủ When Our Enemy Falls Asleep	30 31
06	Cần chặn đứng sự suy giảm của đa dạng sinh học thơ We Must Stop the Decline in the Biodiversity of Poetry	36 37
07	Những người đáng trọng & những kẻ đáng khinh Respectable People and Despicable Guys	42 43

08	Những gì tôi thấy hay là bài tường thuật từ thành phố bị vây hãm	48
	The Things that I Saw, Or a Report from the Besieged City	49
09	Nhân đi massage, gặp nữ lưu hào kiệt	54
	Meeting a Heroine in a Massage Parlour	55
10	Bài ca Bách/Lạc/Đại/... Việt	60
	The Song of Bách/Lạc/Đại/...Việt	61
11	Câu hỏi nhỏ	64
	A Small Question	65
12	Hạch tội xứ Xích Quỷ trước ngưỡng cửa WTO còn đóng kín	70
	Accuse the Country of Red Ghosts on the Threshold of the Still Closed WTO	71
13	Lời hứa của Dơi Ly	76
	The Promise of Dơi Ly	77

14	Những khoảnh khắc – F1	<i>82</i>
	Moments of Time – F1	<i>83</i>
15	Họ đã gọi tôi đến Nước Thơ	<i>88</i>
	They Called Me to the Nation of Poetry	<i>89</i>
16	Thông tấn xã La Hán Phòng	<i>94</i>
	The Bodhisattva Room Press	<i>95</i>
17	Hiện thực xã hội chủ nghĩa	<i>98</i>
	Socialist Realism	<i>99</i>
18	Tết Tây này thẳng Ta nào chết?	<i>102</i>
	This Western New Year Which Vietnamese Die?	<i>103</i>
19	Dạ, em xin khai, rồi lại xin thề	<i>110</i>
	Yes, I Declare, and Then Take the Oath	<i>111</i>
20	Người ăn xin ở Hà Nội	<i>114</i>
	The Beggar in Hà Nội	<i>115</i>

21	Những gì không đến từ Việt Nam...	<i>116</i>
	Those Things Not Coming from Vietnam...	<i>117</i>
22	Lời kết của một tập đoàn phản động	<i>120</i>
	The Conclusion of a Reactionary Clique	<i>121</i>
23	Mới khai quật được bản sắc văn hoá Việt Nam	<i>128</i>
	The Newly-Excavated Cultural Identity of Vietnam	<i>129</i>
	Tiểu sử / Biographical Notes	<i>135</i>

Những bài thơ chọn / Selected poems
2006–2008

Vì em là con gái*

Mười sáu ngày tuổi bị giật mình bởi tiếng
súng trong doanh trại quân đội gần nhà

...

Mười sáu tuần tuổi bị thay sữa bằng bia hơi

...

Mười sáu tháng tuổi bị hiếp lần 1 bởi tay
chủ nhà tré muốn chiếm lấy hin

...

Mười sáu tuổi bị hiếp lần 4 bởi thầy giáo
dạy công dân

...

Từ mười bảy trở đi, sách kỉ lục ghi thành
tích như sau:

- Mười sáu lần bị từ chối nhập trường
học vì ăn mặc hở hang
- Mười sáu năm lưu lạc, hành nghề đứng
đường

---

* Một ca khúc nước ngoài, lời Việt của Thái Thịnh, và
xem thêm tại: <http://www.thanhvien.com.vn/Doisong/2007/7/20/201630.tno>

Because I Am a Girl*

At 16 days of age I was shocked by gunshots from a nearby military camp

...

At 16 weeks of age I was fed with draught beer instead of milk

...

At 16 months of age I was first raped by the young landlord to gain good luck

...

At 16 years of age I was raped in the fourth time by a teacher of civics

...

Since the age of 17, I was named in the book of records as follow:

- 16 times being refused of schooling due to indecent dress
- 16 years of errancy as a call-girl

---

* The title is taken from a foreign song with Vietnamese lyrics by Thái Thịnh
See also: <http://www.thanhvien.com.vn/Doisong/2007/7/20/201630.tno>

- Mười sáu lần lấy chồng nước ngoài, trừ châu Âu và Mỹ
- Mười sáu lần mắc bệnh về đường sinh dục
- Mười sáu lần vào tù ra trại với giấy chứng nhận phục hồi nhân phẩm
- ...

Vì em là con gái của xứ sở mà anh [thì] hùng, em [thì] hèn
Vì em là con gái của nơi mà chữ và nghĩa tách rời nhau
Vì em là con gái của những điều không thuộc về lễ
Vì em là con gái của tiếng súng và bạo lực
Vì em là con gái của những kẻ mù màu và huyễn hoặc
Vì em là con gái của những tiếng khóc thầm lặng...

Và vì em là con gái
Và vì em là mẹ của tất cả chúng ta
Vậy mà...
đa phần vẫn buột miệng: à há!

- 16 marriages to foreigners except Europeans and Americans
- 16 cases of sexually transmitted diseases
- 16 times of imprisonment with certificates of human dignity recovery
- ...

Because I am a girl of a country where
boys are heroes, girls are villains.
Because I am a girl of a place where words
and meanings are separated
Because I am a girl of things unattached to
rites
Because I am a girl of gunshots and violence
Because I am a girl of the colour-blind and
the deluded
Because I am a girl of silent cryings...

And because I am a girl
And because I am the mother of us all
Yet...

most still utter an aha!

Bạn mà tương tao là ai?

tang tóc bao trùm khắp các bức tường [cả
những chữ khoan cắt bê tông]
ô nhục xâm chiếm thành phố từng được
tưởng là một cục ngọc [y như cục cứt]
nơi hẻm 47...
thủ lãnh, tôi tớ khóc than ai oán
thanh niên thiếu nữ, cả trung niên và người
già thì yếu nhược suy tàn
tất cả phụ nữ không còn sắc đẹp
đàn ông [giống đực] cũng không còn vẻ
đẹp
và não thì phẳng lì và nhiều chất tẩy rửa...

trong những dãy nhà kia...
tân lang và tất cả bọn mà râu cắt khúc bi
ca
tân nương và tất cả bọn nữ hoa than khóc
chỗn khuê phòng
đất sập sụp [vì bọn ngu đần] sống trên đó
trời sập rơi [vì bọn vô cảm] chứa trong đó
cả nhà và bạn bè Doi Ly nhện phải nhục
nhã ê chề...

Who Do You Take Me For?

mourning covered all walls [including the
ad stamps of "drilling & cutting con-
crete"]
ignominy occupied the city once imagined
as a pearl [just like a shit]
in the alley of 47...
leaders, servants cried plaintively
young men and women, even middle-aged
and weak old-aged people are in ruins
all females lost their beauty
and males no longer had their handsome-
ness
and their brains were flat and smooth and
full of detergents...

in those ranges of houses...
the bridegroom and all beards raised their
voices in an elegy
the bride and all breasts complained in
their closed quarters
the earth was on the point of collapsing
[because of the ignorant living on it]
the sky was on the point of falling [because
of the insensitive contained in it]
all the family and friends of Doi Ly were
deeply in shame...

nơi đây, là một ổ phục kích đối với thi ca
một đối thủ hung ác của sự sống, và một
con rắn độc hèn mọn của loài người...

chúng ta đổ máu
chúng ta tự cắn lưỡi, trám lỗ đít và bóp cổ
mình...
còn bọn hèn nhát kia vừa nghe tin dữ thì
trốn chạy
thành phố thành chốn lưu chân của bọn
ngoại bang xâm lược
con cái chúng ta bị tấn công, hãm hiếp và
ngược đãi
mồ mả của chúng ta bị lật lên
thi ca của chúng ta bị làm giấy chùi đít...

hỡi dân thành tưởng mình là cục ngọc
xưa càng vinh nay càng nhục
xưa cao cả nay thấp hèn...
các người tưởng mình là ai
các người trông chờ vào cái gì
các người là hèn chẳng – sao im hơi thế?

this place is an ambushade for poetry
a cruel enemy of life, and a vile reptile
against humankind...

we shed our blood
we bit our tongues, filled up our assholes,
and wrenched our own necks...
while those cowards fled upon hearing the
bad news
the city became the station for invading
foreigners
our children were assaulted, raped, and
abused
our ancestors's tombs were upturned
our poetry was used as toilet paper
sheets...

oh, people of the city imagining itself a
pearl
the more glorious in the past, the more
ignominious now
noble in the past, lowly now...
who do you think you are
what do you expect
are you clams – why are you so mute?

còn ta, một công dân ô nhục bậc nhất
một thánh nhân nát rượu bệnh hoạn
một thằng dở hơi ngồi trong hẻm 47 và
triết lí về khoan cắt bê tông
và mơ về những lỗ thủng, những sự thay
đổi
và viết một bài thơ biền ngẫu [ngôn ngữ cũ
rích] về những điều [mà cư dân ở đây cứ
tin là] hiển nhiên như thế!

tưởng có thể kết thúc nhưng tao cần phải
nói thêm:
rằng bọn mày vô tư lắm
bọn mày tưởng tao là ai?
tao đang khắc nhổ vào mặt và lương tâm
của chính tao đấy.

Nguồn: 1 Maccabees 1,18

as for me, a most ignominious citizen
an alcoholic saint in disease
a whimsical guy sitting in the alley of 47
and philosophizing on drilling & cutting
concrete
and dreaming of holes, and changes
and writing a regulatory poem [in an
archaic language] on those things
[deemed by the inhabitants here] so
evident!

i thought that this might end here but I
must add:
that you are too shy of thinking
who do you take me for?
i am vomiting at my own face and con-
science.

Source: 1 Maccabees 1,18

Viên đạn lịch sử – F.2

Gởi Tuấn Khanh & Trà Doá

Mấy hôm trước, báo đưa tin, hiện có một vài học sinh phổ thông [khoảng 24 triệu đứa], nói tiếng Việt, được chẩn đoán là bị đạn bắn vào mép tim, dọc sọ, và giữa háng.

Những viên đạn đã gỉ sét, gây đau đớn, khiến khó thở...; và đặc biệt, được bay một cách chậm rãi, lạnh lùng từ hơn 30 năm [mà không: hơn 60 năm] trước – và tất nhiên, đã được thông báo, định hướng cẩn thận.

Tất cả lũ trẻ nghe tin tuyên truyền là sẽ được giải phẫu để lấy đạn ra – điều đó giống như một phép màu.

Lũ trẻ sẽ có dịp cảm ơn “thiên tài” của trời phật đã giúp chúng được sống tiếp quãng đời còn lại.

Và đương nhiên rồi, điều đó chỉ có thể diễn ra [và thành hiện thực xã hội...] khi thực sự có những phép màu... Mà những phép màu ấy, phải thoát ra được cảnh tù đày của chính mình.

A Historic Bullet – F.2

To Tuấn Khanh & Trà Đoá

Several days ago, according to the press,
at present there are some high-school
students [numbering about 24 million],
Vietnamese-speaking, diagnosed as shot
at the edge of the heart, along the skull,
and between the hips.

Those bullets are rusted, causing pain and
difficult breathing...; and especially, they
have been in slowly, pitilessly flight since
more than 30 [no: over 60] years ago –
and doubtlessly, carefully informed,
directed.

All the children heard about the operation
for the removal of the bullets – that
seemed to be a miracle.

The children would have the opportunity to
thank for the “genius” of the heaven and
the buddha to help them live on for the
rest of their lives.

And naturally, that thing could only go on
[and become social reality...] when there
are actually miracles. And those miracles
must in turn be liberated from their own
imprisonment.

Chúng ta đã để mất, bị mua rẻ [rồi bị cưỡng cướp]

Với anh H.N.B.

194... [thích bao nhiêu thì cứ điền vào]
Chúng ta đã để mất số gạo, nên con chúng
ta vẫn giở trò ba xạo
Chúng ta bị mua rẻ nhân phẩm nên tất cả
phụ nữ đi hát xẩm
Chúng ta đã không bị cưỡng cướp vì chẳng
còn lại gì, ngay cả cái xơ mướp
Chúng ta sống không mục đích và chết một
cách vô ích
Rồi cấm cả chuyện địt [kết hợp nghĩa
Nam – Bắc]
Rồi tất nhiên không được ăn thịt...

1985 [trước ngưỡng cửa...]
Chúng ta gửi cho nhau những lời chúc
tụng, mong bọn nó bể bụng
Nhưng chúng ta thủng bụng, vì lũ giun
chạy đụng
Vào một đêm lạnh giá
Biển không còn cả cá
Chỉ toàn phường dối trá
Chúng ta đã để mất, bị mua rẻ [rồi bị
cưỡng cướp]...

We Were Lost, Underpurchased, [and Then Robbed]...

With H.N.B.

In 194. [fill in with whatever number you
like]
We lost our rice ration registers so our chil-
dren became swindlers
Our dignity was underpurchased, so all
women turned into wandering song-
stresses.
We were not robbed, because nothing was
left, not even a squash sponge
We lived without a purpose and died use-
lessly
Then even farting/ fucking [combined
Northern and Southern meanings] was
forbidden
Then meat-eating was not permitted, of
course...

In 1985 [on the threshold of...]
We sent greetings to one another, hoping
the bursting of their bellies
But our bellies were pierced instead, due to
the rush of worms
In a freezingly cold night
Even the sea was exhausted of fish
Only the whole clique of cheaters remained
We were lost, underpurchased, [and then
robbed]...

1990 [cả thời kì mưa bụi...]
Chúng ta đã tách xa cùng tận, như vỡ tổ
đàn rận
Cho dù có ân hận và hư nửa quả thận
Chúng ta cũng không còn, dù cả một... lon
[không phải lồn] vút bỏ
Chúng ta không được mua rế, không bị
cưỡng cướp và không được chết
Chúng ta là chiếc kim đồng hồ
Tích tắc trên mặt hồ
Và một đoàn xe tang [hồ]
Cũng không kém hồ đồ.

2005 [rất nhiều thăng cầ lằm]
Chúng ta đã để mất trước hạn, một kho
đạn, một nhóm bạn... và 60 năm vô hạn
Chúng ta đã không được gì
Chúng ta không phải là liệt sĩ
Bên mộ phần chúng ta, chỉ có vài nàng dĩ
và chùm hoa cúc khi [thay vì... cúc lợn]
Năm cùng ta yên nghĩ...

In 1990 [the entire period of drizzle...]
We were separated to the utmost, like the
dispersion of a band of lice
Even though in remorse and with the damage
of half of the kidneys
We had no longer a ...can [not a cunt] to
discard
We were not underpurchased, robbed, and
allowed to die
We were the hands of a clock
Tick-tocking on the surface of a lake
And a procession of funeral carts
Was in a no less confusion.

In 2005 [so many guys became
stammerers]
We lost, before time, an ammo stock, a
flock of friends... and an infinite cycle of
60 years
We gained nothing
We were not dead war-worthies
Beside our tombs there were only several
prostitutes and a bunch of monkey-shit
[instead of pig-shit] flowers
Resting in peace...

200... [ta đang bị vu khống]
Ai giải cứu chúng ta?
Khỏi bị rơi xuống cống.

---

*Nguồn: Bài "Chúng ta đã để mất" của Ewa Lipska, do Hoàng
Ngọc Biên dịch.*

In 200. [I am under calumny]
Who will save us?
From falling into the cesspool?

Source: "We were lost", a poem by Eva Lipska, with Vietnamese translation by Hoàng Ngọc Biên.

Khi kẻ thù ta buồn ngủ

Khi kẻ thù ta buồn ngủ
Thì chúng ta đã ngủ
Vợ và con gái và bọn đàn bà [nói chung]
đang mơ ăn thù đủ*
Đám nhà thơ nghĩ mình nằm trong hũ
Bọn chính khách thì móc đứng mình trong
tủ
Bọn công an mắt bị bung mù
Tất cả là giấc ngủ
Quên đi chuyện ấp ủ
Nguyên đây chỉ vẩn... ủ!

Chúng đột kích ta từ phía sau
Mở toang cửa vào vườn rau
Đắp đường làm cầu
Diệt xong bến Văn Lâu
Giành đánh trống châu

---

* thù đủ: tiếng Điện Bàn của đu đủ.

When Our Enemy Falls Asleep

When our enemy falls asleep
We are already sleeping
The wives and daughters and women [in
    general] are dreaming of eating papayas
The poets are thinking of themselves as
    lying in a pot
The politicians are hanging themselves
    upright in the closet
The security agents' eyes are swollen with
    pus
All is sleep
Forget the loving embraces
The above is only rhymic verse.

They attacked us by surprise from the rear
Wide opening into the garden of vegetables
Paving the road spanning the bridge
Finishing the riverine Post of Imperial
    Edicts
Competing for the beating of drums

Hiếp dâm người hầu
[Cả trai lẫn gái]
Dĩ nhiên đương ngủ
Và ta vẫn ngủ...

Phen này thất thủ
Sợ của chúng ta
Tóc của chúng ta
Nhân cách của chúng ta
Cối ta bà của chúng ta
Bãi tha ma của chúng ta...
Đều biến thành rơm rạ [tất nhiên, cũng của
chúng].

Trước trán [cũng nghĩa là trước mũi] của
chúng ta
Mở lối vào bằng những chuyến xe đẩy
Chúng chở thịt tươi của ý thức
Chở cây mùi tây xanh của ý tưởng
Chở kem trứng của tưởng tượng...
Và ta vẫn ngủ.

Raping the courtiers
[Both boys and girls]
Of course in their sleep
And we are still sleeping...

This time failure is for sure
Our skulls
Our hair
Our human dignity
Our samsara world
Our graveyard...
All are changed into straw [naturally,
theirs].

Before our foreheads [i.e., our noses]
Opening the way with pushcarts
They carried the raw meat of conscious-
ness
The green western coriander of ideas
The mayonnaise of imagination...
And we are still sleeping.

Bảo rằng chúng ta ngu?
Bảo rằng chúng ta đủ?
... oh, NO!

Nguồn: Bài "Khi kẻ thù ta buồn ngủ" của Ewa Lipska, do Hoàng Ngọc Biên dịch.

Do you say that we are ignorant?
Or that we are farting/ fucking?
...oh, NO!

---

*Source: "When our enemy falls asleep", a poem by Ewa Lipska
with Vietnamese translation by Hoàng Ngọc Biên.*

Cần chặn đứng sự suy giảm của đa dạng sinh học thơ

Theo một báo cáo được công bố hôm 19/5 tại London của LHQ, đa dạng sinh học thơ đang biến mất nhanh hơn bao giờ hết. Nếu không ngăn chặn tình trạng này, sức khỏe, cuộc sống và giải trí của mọi người trên thế giới sẽ bị đe dọa...

Trong hơn 60 năm qua [nghĩa là sau 1945], tổn hại mà con người gây ra cho nguồn đa dạng sinh học thơ của thế giới lớn hơn nhiều so với mọi thời kì khác trong lịch sử...

Riêng thế kỉ 20, do hoạt động kém mĩ học của con người mà tốc độ tuyệt chủng của các loài thơ & thi sĩ lớn gấp 1.000 lần so với tỉ lệ tuyệt chủng và đào thải

We Must Stop the Decline in the Biodiversity of Poetry

According a United Nations report made public on May 19* in London, the biodiversity of poetry is vanishing more rapidly than ever. If this state of affairs is not stopped, the health, life, and enjoyment of people in the world would be endangered...

For the last 60 years [that is after 1945] the damage that humankind has caused to the biodiversity of poetry in the world has been much greater than that of all other periods in history...

Especially in the 20th century, due to unaesthetic activities of humankind, the rate of extinction among genres of poetry & poets was 1,000 times larger than the proportions of natural extinction and elimination. The report reveals: about 12 percent of genres of poetry &

---

* *May 19 is reportedly the birthday of Ho Chi Minh. Note of the translator*

tự nhiên. Báo cáo tiết lộ: khoảng 12% loài thơ & thi sĩ có cánh, gần 25% loài thơ & thi sĩ có vú và khoảng 30% loài thơ & thi sĩ phổ thông đang đối mặt với nguy cơ tuyệt chủng...

Kể từ khi có đánh bắt thơ ngoài & bên kia đại dương theo lối xâm lược & thương mại, nguồn thơ nước mặn trên toàn cầu đã giảm 90%. Nguyên nhân chủ yếu là hành động phá hoại các hệ sinh thái tự nhiên như đồng cỏ và rừng... dẫn đến thiếu giấy bút và nguyên liệu cho thơ & máy in... Theo Kaveh Zahedi, Giám đốc Trung tâm Giám sát Bảo tồn Thơ Thế giới, nằm trong Chương trình Môi trường Mĩ học LHQ, nếu xu hướng này không bị chặn đứng, con người sẽ mất đi các lợi ích quan trọng từ thế giới thi ca – các dịch vụ sinh thái mà thơ mang lại. Ước tính khoảng 3,5 tỉ người trên thế giới

poets with wings, nearly 25 percent of genres of poetry & poets as mammals, and about 30 percent of general genres of poetry & poets are facing the danger of extinction...

Since the time of catching and capturing of poetry in the open sea & beyond in aggressive & commercial ways, the global sources of saltwater poetry has decreased by 90 percent. The main causes are destructive activities against natural ecological systems, such as grasslands and rainforests...leading to the shortage of papers, pens, and raw materials for poetry & printers... According to Kaveh Zahedi, Director of the Center for the Supervision and Preservation of World Poetry, in the United Nations Programme of Aesthetic Environment, if this trend is not checked, humankind would lose important benefits derived from the world of poetry – ecological services from poetry. It is estimated that approximately 3.5 billion people over the world are

phụ thuộc vào các đại dương để có thực phẩm thơ và khoảng 70% dân số thế giới dựa vào tự nhiên để có các loại thơ truyền thống...

Các tác giả của báo cáo cũng tính toán rằng một hecta thơ nguyên vẹn có giá trị hơn 1.000 đôla đối với những quốc gia như Thái Lan và chỉ đáng giá 200 đôla nếu bị khai thác để phục vụ quân đội.

Riêng tại Việt Nam, báo cáo nói thêm, một hecta thơ chỉ xấp xỉ ½ đôla... thế mới chết cha.

Nguồn: Theo Nature, UN News Center

dependent on oceans for poetic foodstuff and approximately 70 percent of world population rely on nature for traditional genres of poetry...

The authors of the report also calculate that one hectare of integral poetry is worth more than 1,000 dollars with nations like Thailand, but worthy only of 200 dollars in case of being exploited for military service.

As for Vietnam in particular, the report added, one hectare of poetry is worth only approximately half a dollar...Damn my papa.

Source: After Nature, United Nations News Center

Những người đáng trọng & những kẻ đáng khinh

Nhân đọc bài: "Nhóm Mở Miệng với thứ rác rưởi được gọi là thơ" trên trang 3, báo CA.TPHCM, số 1406, 22-12-2005. Và: http://www.baocongantphcm.com.vn/detail_news.php?a=art010995&b=2

Nòi giống nào đáng trọng?
Thưa nòi giống con người.

Giống nòi nào đáng quý?
Thưa giống nòi biết tôn trọng dân chủ.

Nòi giống nào đáng khinh?
Thưa, cũng nòi giống con người.

Nòi giống nào đáng phỉ nhổ?
Thưa nòi giống làm chó săn.

Giống nòi nào đáng loại bỏ?
Thưa giống nòi miệt thị tự do, miệt thị nhân tính và khoe khoang sự ngu dốt...

Còn nữa?
Thưa, làm sao kể hết.

Tại sao?
Thưa, vì bọn chúng chỉ cần tiền – cần quyền – cần danh

Respectable People and Despicable Guys

Upon reading the article "The Open Mouth Group and the kind of garbage so-called poetry", published on page 3 of the Security Service Newspaper of Hochiminhcity, number 1406, dated 22 December 2005 - Also: http://www.baocongantphcm.com.vn/detail_news.php?a=art010995&b=2

What species is respectable?

The answer is: the human species.

What species is precious?

The answer is: the democracy-abiding species

What species is despicable?

The answer is: the human species.

What species is contemptible?

The answer is: the species of running dogs.

What species is disposable?

The answer is: the species of freedom-despising, humanity-despising, and stupidity-showing...

And anything else?

The answer is: too many to be counted.

Why?

The answer is: they need only money – only power – only fame

Nên sẵn sàng bán rẻ lương tâm
Bán rẻ liêm sỉ
Bán rẻ danh tiết cùng sự hàm hồ...
Để lấy vài xu lẻ của giới quyền lực.

Bạn nó có biết điều này?
Thưa, ban đầu thì biết
Sau thì hết biết, vì bạn nó biến thành máy
Bạn nó biến thành gậy trong tay kẻ khác.

Lời của Doi Ly:

Hỡi những kẻ vi phạm các quy ước
về quyền tự do làm người
Hỡi những kẻ không biết kính trọng
dân chủ
Hỡi những kẻ khinh miệt tự do
ngôn luận
Hỡi những kẻ miệt thị tầng lớp lao
động bình dân
Hỡi bọn cơ hội mà bị mất cơ hội...

Rồi bạn bay sẽ được toại nguyện vì
được đóng hai chữ: "đần độn" trên trán

So they are ready to undersell their conscience
Undersell their dignity
Undersell their reputation with ambiguity...
In exchange for several odd cents from the powerful.

Do they know this?
The answer is: at first they know
And afterward they ignore it because they become machines
They become sticks in other people's hands

Doi Ly's comments:

You who violate the conventions on human freedom

You who despise democracy

You who hold the freedom of opinion in contempt

You who humiliate the working classes

You who are opportunists with a lost opportunity...

You will be satisfied with a seal of

Rồi bọn bay sẽ được toại nguyện vì
lương tri thối rữa...

Ta luôn chờ bọn người bên bờ vực
thẳm

Ta luôn thấy bọn người dưới đáy
chảo dầu...

Nòi giống nào đáng trọng? Giống nòi nào
đáng khinh?
Dân tộc này sẽ thay bọn người để chọn.

Nguồn: Habakkuk 2: 10-12

stupidity on your foreheads
You will be satisfied with a rotten
conscience...

I am always waiting for you on the
edge of the abyss
I always see you at the bottom of
the cauldron of boiling oil

What species is respectable? What species
is despicable?
This nation will select, instead of you.

Source: Habakkuk 2: 10-12

Những gì tôi thấy, hay là Bài tường thuật từ thành phố bị vây hãm

*Đề tặng Kazimierz Moczarski, Zbigniew Herbert, & Lê
Đình Nhất-Lang*

tôi thấy những kẻ lai căng
những kẻ quyền cao chức trọng
bọn trọc phú... đang bút từng miếng da
trên bộ xương héo mòn của dân tộc

tôi thấy bọn mạo danh
bọn khát máu
bọn đần ngu
bọn ma mãnh... đang gia nhập vào các
sắc-quân phục

tôi thấy bọn đồ tể
bọn tay sai
bọn nghe-rình lén
bọn cải trang luật pháp
bọn đội lốt công quyền... đang ẩn mình
trong các văn phòng
đang tham ô, móc ngoặc, ăn lương và chơi
điện tử

tôi thấy... tôi thấy

tôi:
một kẻ có râu từng bị ép mặc đồ lót nữ

The Things that I Saw, Or a Report from the Besieged City

*To: Kazimierz Moczarski, Zbigniew Herbert, & Lê
Đình Nhất-Lang*

I saw the uprooted
The high-ranking and powerful
The dirty rich... they were flaying the
    withered skin from the skeleton of the
    nation, piece by piece

I saw the users of false names
the blood-thirsty
the stupid
the villains... they were donning uniforms

I saw the slaughterers
the henchmen
the eavesdroppers
those people under the camouflage of the
    law
those people in the disguise of public
    power... they were hiding themselves in
    offices
taking bribes, working in collusion,
    receiving salaries, and playing electronic
    games

I saw... I saw

myself:
a bearded person forced into female underwear

từng bị ép hiểm dâm trẻ vị thành niên
từng bị ép khai tên các thi-nghệ sĩ cùng
thời
từng bị truy vấn về số tiền ăn xôi mỗi
sáng...

tôi:
mỗi tuần xóc lọ* hai lần
làm tình một lần
ngủ 7 lần 5 tiếng...
vì nếu dư sức khoẻ ắt sẽ bị chiếm/ lợi dụng

tôi đã thấy những người cùng xuồng bị xô
ngã
bị tẩy não
bị mua chuộc
bị trao cho quyền lực nhỏ nhằng...
rồi xơi tái anh em

---

* còn có tên thanh lịch là thú dâm.
Nguồn xa với: <http://tienve.org/home/literature/viewLiterature.do;jsessionid=AA7373FB4ECA7762A9684ECA86A6BE68?action=viewArtwork&artworkId=4598>

forged into statutory rape
coerced into naming contemporary poets
and artists
interrogated about the expenditure on daily
breakfast of glutinous rice

myself:
jerk-off* twice a week
make love once
sleep 5 hours in 7 times...
and would be occupied/ exploited in case of
excess of health

I saw people in the same boat being
pushed off
brainwashed
purchased
given ridiculous power
and then swallowing friends in the
raw

---

* the polite word is masturbation
Distant source: <http://tienve.org/home/literature/viewLiterature.do;jsessionid=AA7373FB4ECA7762A9684ECA86A6BF68?action=viewArtwork&artworkId=4598>

tôi đã thấy ngày một thêm già xin ăn
    trẻ mù chữ
    thanh/ trung niên thất nghiệp... tôi
    đã thấy
không phải quý hút máu người mà người
    "đỏ" hút người "vàng"
không phải ai tình ai điên mà tất cả bị làm
    cho dở hơi
không phải ai hay ai dở mà chỉ nói với nhau
    bằng bệnh thành tích...

tôi đã thấy
điều đó không quan trọng
điều đó thật phản động
điều đó làm lộ bí mật quốc gia
điều đó nhảm nhí... vì tất cả mọi người đều
    thấy
vì tất cả mọi người tự dán keo vào mắt
    chính mình
tự Câm Họng, Bịt Miệng, nhíp Lỗ Đít
tự quên đi thân phận của chính mình

không chỉ có thân phận của tình yêu
mà còn thân phận của tất cả chúng tôi
nỗi buồn của chúng tôi – nỗi buồn của một
    thành phố bi vây hãm trong hoà bình

1956–2006: cũng như nhau.

I saw day by day the increase of aging beg-
gars
of illiterate children
of unemployed young/ middle-aged
people...

I saw not vampires bloodsucking humans,
but "red" people sucking "yellow" people
the sober cannot be separated from the mad,
because all were turned into neurotics
the smart cannot be separated from the
clumsy because all conversed in the
disease of achievements

I saw that
it was not important
it was truly reactionary
it was a disclosure of national secrets
it was nonsense... because everybody saw
because everybody bandaged their own eyes
Shut their Throats, Closed their Mouths,
Vibrated their Assholes
and forgot their own conditions

There is not merely the condition of love
but the general condition of us all
our sorrows – the sorrows of a besieged city
in peace

1956–2006: they were the same.

Nhân đi massage, gặp nữ lưu hào kiệt

Tặng Kiều ở quán T.M.

Tôi hỏi em tên gì?

- Em trả lời: Diễm Phượng Thu Hồng Nga
Mai Kiều Vân... anh thích tên nào cũng
được

Em nhiều tuổi?

- Mười sáu mười bảy, mười chín đôi mươi...
anh thích bao nhiêu em cũng chiều

Quê đâu?

- Đương nhiên miền Tây, dù thực chất em
dân Hà Nội

Cá tính?

- Yêu âm nhạc, ghét thể thao, thích thẳng
thắn, sợ cô đơn

Tình trạng gia đình?

- Độc thân, vui tính, ở trọ, nhưng có bé
traí 3 tuổi

Nghề nghiệp?

- Tên khai thuế: Nhân viên phục hồi sức
khoẻ, có cấp thẻ hành nghề

Meeting a Heroine in a Massage Parlour

To Kiều in the parlour of T.M.

I asked 'what is your name?'

- You said: Diễm Phượng Thu Hồng Nga
Mai Kiều Vân...
[Beauty/ Phoenix/ Autumn/ Red/
Russia/ Plum/ Kingfisher/ Cloud]...
whichever you like

What is your age?

- Sixteen, seventeen, nineteen, twenty...
whatsoever you like I serve

Your native place?

- Of course in the Mekong Delta, though in
fact I am from Hà Nội.

Your personality?

- I like music, dislike sports, like straight-
forwardness, am afraid of loneliness

Your marital status?

- Single, merry, boarding, but with a
3-year son

Your occupation?

- On the tax form: health recuperator, with
a license card

- Tên thường gọi: Chuyên viên massage
- Tên giang hồ: Mĩ nữ thổi kèn

Kinh nghiệm?

- Kỉ lục 8 năm trong nghề và không ăn lương, chỉ nhận tiền boa

Thành tích?

- Mỗi ngày thổi 8 “thằng nhỏ”, dài ngắn, to thon, mau lâu, hôi thơm đều có
- Mỗi tháng trung bình 200, nhân cho 8 năm sẽ rõ đẳng cấp

Nỗi sợ?

- Lấy chồng! Vì không biết sống sao với một “con chim”
- Tuy nhiên, để chống lại cô đơn và tuổi xế chiều, có thể test trước khi lấy

Vấp vấp?

- Gặp người quá lâu ra, say rượu, bệnh hoạn... và không cho tiền boa

- Popular name: massage technician
- Gang name: saxophone-blowing beauty

Your experiences?

- A record of 8 years in the job without pay, with tips only.

Your achievements?

- A daily blowjob for 8 "babies", long & short, stout & slender, quick & long, good & bad-smelling – all are served
- A monthly average of 200 jobs; multiply that by 8 years and you surely know my class

Your fears?

- Of being married! Because I don't know how to live with a single 'bird'
- Though, to fight loneliness and sunset age, I may test people before taking a husband

Your handicaps?

- Encounters with long-timers, drunkards, the diseased...and those who don't give tips

Ước mơ?

- Kiếm chút tiền kha khá và chuyển nghề uốn tóc
- Nếu thuận tiện, sẽ đăng kí sách kỉ lục thế giới về số lần thổi "saxô"
- Đặc biệt, khi lớn lên con trai mình đừng hỏi những câu ngớ ngẩn như vậy

Điều cuối cùng muốn nói?

- Số điện thoại của anh?
- Và bữa nay anh boa em bao nhiêu?

Cảm ơn em, tôi đã rõ!

Mà rõ cái gì nhỉ?

Your dreams?

- Getting a sufficient amount of money and becoming a hairdresser
- If convenient, to register in the book of world records on "saxophone"-blowing*
- Especially, when my son becomes a grown-up he will not ask such stupid questions

Your last comments ?

- Your digital phone number?
- And how much do you tip me today?

Thank you, I know already!

And what do I know then?

---

* "saxophone"-blowing: oral sex

Bài ca Bách/ Lạc/ Đại/ ... Việt

Gởi những nhà dân tộc học, và Như Thúy

1.
chúng ta đã phải đi qua một chặng đường
dài
    mới đến được nơi đây...
ôi Việt Nam!
2.
chúng ta đã phải đi qua một chặng đường
dài
    mới đến được nơi đây...
ôi Việt Nam!
3.
chúng ta đã phải đi qua một chặng đường
dài
    mới đến được nơi đây...
ôi Việt Nam!
4.
chúng ta đã phải đi qua một chặng đường
dài
    mới đến được nơi đây...
ôi Việt Nam!
5.
chúng ta đã phải đi qua một chặng đường
dài
    mới đến được nơi đây...
ôi Việt Nam!

The Song of Bách/ Lạc/ Đại/ ... Việt*

To the ethnologists, and Như Thủy

1.
we had to pass a long way
before arriving here...
oh Việt Nam!
2.
we had to pass a long way
before arriving here...
oh Việt Nam!
3.
we had to pass a long way
before arriving here...
oh Việt Nam!
4.
we had to pass a long way
before arriving here...
oh Việt Nam!
5.
we had to pass a long way
before arriving here...
oh Việt Nam!
- 6.

---

* *One Hundred Tribes of Yuè/ Việt – Luo Yuè – Greater Việt*

6.
chúng ta đã phải đi qua một chặng đường
dài

mới đến được nơi đây...

ôi Việt Nam!

7.
chúng ta đã phải đi qua một chặng đường
dài

mới đến được nơi đây...

ôi Việt Nam!

...

bảy lần bảy bốn chín
bốn chín lần bốn chín...
đã mấy ngàn lần ôi như thế
ôi Việt Nam!

- những tiếng kêu không lời đáp

- những tiếng kêu thất thanh

nhưng chúng ta vẫn ngân vang bài ca "Đoạn
trường tân thanh"

sau đoạn trường mới, rồi chúng ta đi đâu?

chúng ta dường như không được biết.

ôi Việt Nam!

we had to pass a long way
before arriving here...
oh Việt Nam!
7.
we had to pass a long way
before arriving here...
oh Việt Nam!
...
seven times seven make forty-nine
forty-nine times forty-nine...
several thousand times, oh, like that
oh Việt Nam!
- the cries are without response
- the cries are unheard
but we still echo the "New Voice of En-
trails-breaking"
after the new entrails-breaking, whither we
go?

it seems that we are not informed.

oh Việt Nam!

---

* the national poem by Nguyễn Du: The Tale of Kiều (translator's note)

Câu hỏi nhỏ

Gửi anh B.V.N.S.

(Từng nghe: Quê nghèo miền Trung đánh
giặc liên miên, tội quá!)

(Nay thấy: Quê nghèo miền Trung bão lụt
liên miên, tội quá!)

Tại sao?

Tại sao?

Tại sao?

Tại sao?

Tại sao?

Tại sao?

Tại sao?

...

Bảy lần bảy: Tại sao?

Bốn chín lần: Tại sao?

Ba mươi một năm: Tại sao?

Sáu một năm: Tại sao?

Bốn trăm năm: Tại sao?

Một ngàn năm: Tại sao?

A Small Question

To B.V.N.S.

(Having heard: The poor Central Part is permanently in war, so pitiful!)

(Now seeing: The poor Central Part is permanently in flood, so pitiful !)

Why?

Why?

Why?

Why?

Why?

Why?

Why?

...

Seven times seven: Why?

Forty-nine times: Why?

Thirty-one years: Why?

Sixty-one years: Why?

Four hundred years: Why?

One thousand years: Why?

Bốn ngàn năm: Tại sao?¹

...

Ai biết câu trả lời?

Ai biết: Tại sao nghèo?

Ai biết: Tại sao tội?

(Từng biết: Quê nghèo miền Trung học giỏi
liên miên, kì lạ quá!)

(Sách đã viết: Quê nghèo miền Trung –
trung dũng kiên cường, dũng sớ quá!)

(Có lúc nghĩ: Quê nghèo miền Trung lập
nhiều kì công, vang dội quá!)²

1: Những câu hỏi trong tác phẩm này chỉ có giá trị trong năm 2006, những năm kế tiếp phải cộng thêm vào, những năm đã qua thì phải trừ ra. Ví dụ: năm 2007, thì phải là: Ba mươi hai năm tại sao? Và cứ thế thao tác...

2: Ví dụ như đền tháp Mỹ Sơn, phố cổ Hội An, cổ đô Huế...

Four thousand years: Why?¹

...

Who knows the answer?

Who knows: Why the poverty?

Who knows: Why the sin?

(Having known: The poor Central Part is permanently distinguished by its scholars, – so strange!)

(It is written in books: The poor Central Part: loyal, brave, patient, and tough – so terrible!)

(Sometimes thinking: The poor Central Part has so many extraordinary feats, so high-sounding!)²

1: *The questions in this work are only valid for the year 2006 – for the consecutive years you must add on, and for the years in the past subtraction is required. For example, performers in 2007 should change this into: 'Thirty-two years: why?', and so on.*

2: *For instance, the Champa temples and towers of Mĩ sơn in Quảng nam province, the Old Town of Hội an, the ancient Imperial Capital of Huế with its royal tombs and court music...*

Nay thì: Ôi... miền Trung!

Ôi... miền Trung!

Ôi... Việt Nam!

Ai làm cho Người khó?

Ai làm cho Người nghèo?

Ai làm cho Người tội?

Ai làm cho Người nhục?

Bèn tìm: "Độc thư thiên vạn quyển, nhất tự
bất cứu cơ"³

Và biết rằng:

Còn một câu hỏi nhỏ

Còn hành trình miên viễn

Còn đi tìm chân lí:

Tại sao và tại sao?

Tại sao và tại sao?⁴

3: *Độc nghìn quyển sách, chẳng có được chữ nào cứu nạn đói cho dân!*

4: *Tại Việt Nam hiện có từ lòng mới để chỉ cho sự việc bế tắc đến cùng cực, đó là: bó tay chằm com (www.botay.com).*

And now: oh... the Central Part!

Oh... the Central Part

Oh... Việt Nam!

Who makes you hard?

Who makes you poor?

Who makes you pitiful?

Who makes you shameful?

Then searching: "Reading ten thousand
books, not one word could save your
people from hunger"³

And knowing that:

Still a small question remains

Still a long everlasting journey

Still in search of truth:

Why and why?

Why and why?⁴

3: Sino-Vietnamese characters in the original

4: In Vietnam now, a new slang word is coined for a situation of
deadlock or impasse without a solution: www.botay.com.vn,
literally boundhands.com (www.botay.com)

Hạch tội xứ Xích Quỷ trước ngưỡng cửa WTO còn đóng kín

khốn cho xứ các người
xứ phản loạn, ô uế và tàn bạo
bọn người câm nín
bọn người ươn hèn
nên không nghe tiếng kêu mời, không tiếp
thu lời sửa dạy
không cậy trông vào Tự Do
không đến gần Dân Chủ...

trong xứ các người, các thủ lãnh như sư tử
rồng
các thẩm phán như sói ăn dê
các thành phần vĩ mô – cốt cán khác như
linh cầu đổi thịt thối
sáng ngày ra chẳng còn gì để gặm...

các ngôn sứ của bọn người là hạng khoác
lác ba hoa,
là phường đổi ba tấc lưỡi để lấy những thứ
có giá trị ngang cháo lòng trở lên
là những quân phản bội
các tư thế của các người làm ô nhục
nguyên khí quốc gia
làm mất linh thiêng đền thờ và vi phạm lễ
luật

**Accuse the Country of Red Ghosts
on the Threshold of the Still
Closed WTO**

misery to your country
land of rebellion, pollution, and cruelty
you are mutes
you are cowards
so you don't hear the call, don't accept the
advice
don't rely on Freedom
don't approach Democracy...

in your country, the leaders roar like lions
the judges are like night-hunting wolves
other macro – cadre elements are like coy-
otes rapacious of rotten meat
without any leftover in the morning...

your prophets are bombastic liars
who exchange their three-inch tongues for
things equivalent to porridge of innards
or higher up
they are traitors
and your priests disgrace the nation's origi-
nal breath
they deconsecrate the temples and violate
the law

biển máu của nhân dân thành tiết canh
và biển tiết canh thành kết sắt tư gia...

vậy rồi bọn người sẽ đi đâu?
đến địa ngục WTO ư? cửa vẫn kín cửa
bọn người có gì mà đòi đến địa ngục
địa ngục là nơi dành cho những kẻ "có gì
đó" kia

bọn người tham lam, biển thủ và gian trá...
như những kẻ "không có gì"

hãy đến thiên đường đi - nơi dành cho
những kẻ không có gì

nơi lương tâm - ý chí - ước muốn là của
chung [không ai khóc]

nhưng tài sản, quyền lợi là của riêng
[không ai được đụng]

các người sẽ tha hồ bay nhảy, ca hát, đánh
cờ

tha hồ ngủ, tắm rửa, ăn trái cây và nói
phét...

nhưng tất cả phải nằm trong vòng khung
của thiên đường...

they transform the people's blood into a
sanguine soup
and transform this bloody soup into their
private steel safes...

and then whither will you go?
to the hell of WTO? Its door is still closed
what do you possess to demand a way to
hell
hell is reserved to the haves
you greedy, thieving, and lying... like the
"have-nothings"
go to paradise – the place reserved to the
have-nothings
where the conscience – the will – the wish
are common [nobody is in mourning]
but property, rights are privately-owned
[nobody can touch]
you will be free to gambol, sing, play chess
free to sleep, take a bath, eat fruits, and
blah blah blah...
but all must be within the frame of para-
dise...

trước ngưỡng cửa địa ngục WTO
nơi các người [nếu ở trong đó] sẽ còn cơ
hội để đến trần gian, hoặc thiên đường
còn thiên đường là nơi chết, chốn cuối cùng
và thường hằng
vậy nhưng các người vẫn dối gian, bất
chính
các người vẫn chịu phán quyết mỗi ngày
nhưng vẫn cố lao về phía địa ngục – dù kín
cửa
các người tự bó tay, trói chân, bịt mắt,
chọc thủng tai và nhét giẻ vào miệng
tự ám thị và tự tin rằng: địa ngục là thiên
đường; và thiên đường là địa ngục...

– VẬY THÌ: ĐỊA NGỤC CỦA CÁC NGƯỜI
CHÍNH LÀ THIÊN ĐƯỜNG –

Nguồn: Zephaniah 3: 1-5

on the threshold of WTO hell
where you [if being there] still have the
    opportunity to arrive at the Earth or
    Paradise
and Paradise is the place of death, the last
    and everlasting one
but you are still lying and unjust
you must bear daily judgment
and still you try to rush to hell – even
    though it is closed
all by yourselves you bind your hands
    manacle your feet, cover your ears,
    and fill you mouths with cloth you do
    auto-suggestion and believe that: hell is
    paradise, and paradise is hell...

– THEN: YOUR HELL IS EXACTLY YOUR
    PARADISE –

Source: Zephaniah 3: 1-5

Lời hứa của Doi Ly

bấy giờ ta sẽ làm cho Môi Miệng chư dân
nên tinh sạch
để tất cả đều kêu cầu danh Nhân quyền
và kể vai sát cánh phụng sự Đổi mới...

ngày ấy, các người sẽ không còn phải hổ
thẹn
vì mọi hành vi ngang trái chống lại Độc
quyền
bấy giờ, ta sẽ đuổi cho khuất mắt các
người
những kẻ kiêu căng đắc thắng
những kẻ ôm mộng toàn trị
và các người sẽ không còn nghênh ngang
hay luồn cúi
trên xứ sở của những người mất tự do
ta sẽ cho sót lại giữa các người những con
dân nghèo hèn và bé nhỏ
để các người khoe mẽ về Nhân quyền
về Toàn cầu hoá
về Bản sắc dân tộc
về các trò hù dọa trong y tế
và cả chuyện tù đầy...

The Promise of Doi Ly

then i will purify the Lips and Mouths of the
peoples
so that all could call in the name of Human
Rights
and work shoulder to shoulder in the
service of Renovation...

on that day, you would not be shameful
any more
of oppositional acts against the Monopoly
then, i will banish from your sight
the proud victors
the dreamers of totalitarianism
and you would be no more haughty or
stooping
in the country of the unfree
i will leave among you the humble and little
subjects
so that you could boast of Human Rights
of Globalization
of National Identity
of bluffs in public health
and also of imprisonment...

ta cũng sẽ cất khỏi các người những tai hoạ
khiến các người không còn phải ô nhục
ta cũng sẽ trừng phạt những kẻ đã hành hạ
các người
ta cũng sẽ tập hợp những ai đi lạc
ta cũng sẽ cho các người được vinh danh
và ngợi khen ngay giữa các sắc dân trên
cõi đất
ngày ta đổi vận mạng cho các người
ngay trước mắt các người – như là một lời
hứa
lời hứa của Doi Ly...

lời hứa tiếp nối lời hứa
lời hứa của truyền thống
lời hứa của hiện nay...
các người hãy cứ tiếp tục tin đến hết đời
của mình – hơn Sáu mươi năm cuộc đời
hãy tiếp tục tin và hãy tiếp tục nhớ rằng
các người đã được hứa
một lời hứa không đến từ Hư vô
mà đến từ Hiện thực, một hiện thực không
bao giờ có thực
hiện thực không bờ bến...

i will also deliver you from calamities
so that you would not be humiliated
i will also punish your maltreaters
i will also gather those who are lost
i will also let you be honoured and praised
    right among the peoples of the Earth
the day when I change your destiny
right before your eyes – as a promise
the promise of Doi Ly...

the promise after the promise
the promise of tradition
the promise of present
let you go on believing to the end of your
    lives – after more than a sixty-year cycle
    of living
go on believing and go on remembering
    that you are promised
a promise coming not from Nothingness
but from Reality, a never-real reality
a reality without borders

tất cả các lý do ấy quy về:

... và -

... bởi - DOI LY KHÔNG BAO GIỜ CÓ THẬT

... vì -

Nguồn: Zephaniah 3: 9-20

all those reasons refer to:

...and –

...because – DOI LY... IS NEVER REAL

...of –

Source: Zephaniah 3: 9–20

Những khoảnh khắc – F1

Tặng J.L.Borges và HN-T

nếu được chết
tôi sẽ chết ngay lúc này

thay vì phải:
nếu tôi được sống lại đời mình một lần nữa,
tôi sẽ cố gắng gây nhiều lỗi lầm hơn.
tôi sẽ không cố gắng sống quá hoàn hảo,
mà sẽ sống thoải mái hơn.
tôi sẽ ngốc nghếch hơn rất nhiều so với bây
giờ. thật vậy,
tôi sẽ xem rất ít điều trên đời là nghiêm
trọng.
tôi sẽ ít sạch sẽ hơn.
tôi sẽ bạt mạng hơn, sẽ du lãm nhiều hơn,
sẽ chiêm ngưỡng nhiều hoàng hôn hơn,
sẽ trèo lên nhiều ngọn núi hơn, sẽ bơi qua
nhiều con sông hơn.
tôi sẽ đi nhiều hơn để viếng những nơi tôi
chưa từng đến,
sẽ ăn nhiều kem hơn và ít đậu hơn,
sẽ gặp nhiều điều phiền toái có thực hơn,
tránh điều phiền toái tưởng tượng.
tôi đã là một trong những kẻ sống thật
trọng
và không ngừng tạo tác trong từng giây

Moments of Time – F.1

To J.L.Borges, and HN-T

if i were to die
i would die right now

instead:

if i could relive my life once more
i would try to commit more faults
i would not try to live too perfectly, but
more freely
i would be much more stupid in comparison
with my present self. indeed
i would consider very few things in life as
serious.
i would be much less clean.
i would be much more adventurous, travel
more
watch more sunsets.
climb more mountains, swim across more
rivers.
visit more unknown places.
eat more ice-creams and less beans,
meet more real complexities,
avoid more imaginary complexities.
i have been among the more prudent in
living;
and ceaselessly making every minute of

phút của đời mình;
hiển nhiên tôi đã có những khoảnh khắc
hân hoan.
nhưng nếu được sống lại một lần nữa
tôi sẽ cố gắng chỉ sống toàn những khoảnh
khắc tuyệt vời.
xin nhớ rằng cuộc sống được tạo nên chỉ
bằng những khoảnh khắc;
đừng để vượt mất giây phút hiện tại này.
tôi đã là kẻ chưa bao giờ đi bất cứ nơi nào
mà không mang theo chứng minh thư,
một bình nước nóng, một chiếc dù và ống
nhiệt kế.
nếu tôi được sống lại một lần nữa,
tôi sẽ đi đó đi đây nhẹ nhàng hơn.
nếu tôi được sống lại một lần nữa,
tôi sẽ bắt đầu đi chân trần từ ngày lập
xuân
và sẽ đi mãi cho đến tàn thu.
tôi sẽ chơi với vòng đu quay nhiều hơn,
sẽ ngắm nhiều bình minh hơn
và đùa giỡn với nhiều trẻ em hơn,
nếu một lần nữa tôi lại thấy cuộc đời trải ra
trước mặt.

my life;
of course i have had merry moments.
but if i could live once more
i would try to live only with wonderful mo-
ments.
please remember that life is made of mo-
ments
don't let the present escape
i have never gone to a place without my ID
card,
a hotpot, an umbrella, and a thermometre
if i could live once more,
i will travel here and there lighter.
if i could live once more,
i would go barefoot right from the spring
equinox
and go on until the end of autumn.
i would play more with the merry-go-round
and watch more sunrises
and amuse myself with more children
if once more i saw life unfold before me.

nhưng tôi đã ba mươi và tôi biết rằng tôi
đang sống
thay vì:
nếu được chết
tôi sẽ chết ngay lúc này
mặc đời sống chó má đang ngự trị ngoài
kia

nếu được chết!?
– ai cho phép mày tự do được chết
– ai cho phép mày tự do
– bọn khốn.

Nguồn: <http://tienve.org/home/literature/viewLiterature.do;jsessionid=B0792B6FCEA5D947E77176163CA7D58C?action=viewArtwork&artworkId=4793>

but i am thirty now and i know that i am
    living
instead:
if i were to die
i would die right now
and don't care about the doggie life in rule
    outside

if you were to die!?
– who permits you the freedom to die
– who gives you freedom
– you damned.

Source: <http://tienvo.org/home/literature/viewLiterature.do;jsessionid=B0792B6FCEA5D947E77176163CA7D58C?action=viewArtwork&artworkId=4793>

Họ đã gọi tôi đến Nước Thơ

Tặng những "công dân thơ" của "nước thơ"

Một đêm – khuya
một ngày – trưa
họ đã còng tay tôi
đến Nước Thơ
để làm gì: tiếp tay giết những nhà thơ,
những nghệ sĩ khác.

Họ nói,
"Đến nhanh lên!
Nếu không,
sẽ hết súng đạn, vì những người xung
phong rất nhiều."
Khi tôi được lôi đến, mọi việc đã trễ.

...
Một đêm – khuya khác
một ngày – trưa lạ
họ đã gọi tôi
đến Nước Thơ
để làm gì: để nhận tiền in thơ và kế hoạch
vinh danh trên các báo.

Họ nói,
"Đến nhanh lên!
Nếu không,
sẽ không còn ngân quỹ, vì có rất nhiều hội
viên đang chầu chực."
Tôi không đến, vì mình đâu có giết ai.

They Called Me to the Nation of Poetry

To the "poetry citizens" of the nation of poetry

One deep – night
one noon – day
they handcuffed me
to the Nation on of Poetry
what for: to help kill other poets, artists

They said
"Hurry up!
Otherwise,
guns and ammo are in short supply,
because there are plenty of volunteers"
When I was pulled in, all was late.

Another – deep night
Another – strange noonday
they called me
to the Nation of Poetry
what for: to receive money for poetry-
printing and for the plan of praise on
newspapers

They said
"Hurry up!
Otherwise
the fund is in short supply, because many
members are in waiting"
I did not come, because I had not killed
anybody.

...

Một đêm – khuya kia
một ngày – trưa nọ
họ đã dụ tôi
đến Nước Thơ
để làm gì: minh chứng rằng đây là xứ có tự
do, dân chủ và nhân quyền.

Họ nói,
“Đến nhanh lên!
Nếu không,
sẽ hết cơ hội, vì bọn quốc tế đã biết hết sự
thật.”
Lúc đó tôi đang bị cưỡng chế để lục soát
phòng trọ một cách vô cớ.

...

Nay có Nghị quyết chỉ đạo: dù có ở via hè
và bốc cứt sống qua ngày
bọn mày phải tin rằng mình đang ở Nước
Thơ
phải biết rằng bọn mày đang là nhà thơ
hoặc rất dễ có nguy cơ trở thành nhà thơ...

...

Another – certain deep night
another – such noonday
they tempted me
to the Nation of Poetry
what for: to demonstrate that this is a
country with freedom democracy, and
human rights

they said,
“Hurry up!
Otherwise
the opportunity is lost,
because foreign countries have known the
whole truth”
At that time I was coerced into a gratuitous
room search.

...

Now there is a directive Decree: whether
living on the curbs or living on and off by
shit-picking
You must believe that you are living in a
Nation of Poetry
must know that you are poets
Or very susceptible to the danger of be-
coming poets...

Hết đường chối, ngay cả khi im lặng:
Tôi chào những người lưu trú
ở Nước Thơ,
bởi đó là xứ sở của
những kẻ cô đơn, nghèo nàn và kì quặc
những kẻ đa đoan, trọc phú và vô nhân
tính...

Muốn đến Nước Thơ của chúng tôi ư?
Rủi thay,
nếu bạn mang quốc tịch khác
thì không thể nào nhập cảnh
trừ khi –
bạn thật sự là một nhà thơ
hay ít ra, bị quy chụp, bị vu cáo, bị cưỡng
bức, bị chỉ định... là nhà thơ.

Ở xứ Thơ, mọi thứ đều Rất Thơ.

Nguồn: <http://tienve.org/home/literature/viewLiterature.do?sessionId=B549880EFB30864DBF3B577CAC1C8D48?action=viewArtwork&artworkId=4968>

No way of denial, even in silence:
I greet the inhabitants
of the Nation of Poetry,
because it is the country of
the lonely, the poor, and the eccentric
the busy people, the dirty rich, and the
inhuman...

Do you want to arrive at our Nation of
Poetry?
Unfortunately
If you bear another nationality
You could not get a visa of entry
except –
you are truly a poet
or at least, are blamed, calumniated, forced,
designated ...as a poet.

In the Nation of Poetry, all is a Very Poetical.

Source: <http://tienvo.org/home/literature/viewLiterature.do;jsessionid=B549880EFB30864DBF3B577CAC1C8D48?action=viewArtwork&artworkId=4968>

Thông tấn xã La Hán Phòng

Thông tấn xã La Hán Phòng tường trình
về một vụ cướp xe đạp dân sự [cùng trứng
gà lẫn trứng cút] thành công
do những nhà thơ chiến đấu cho tự do, đói
nghèo và sự phản động thực [vật] hiện...

Bản tường trình chứng minh "sự hoàn toàn
vô hiệu [hoá kiếp]
của các cơ quan bảo vệ văn hoá trứng,
gián điệp khúc, sự đàn áp [má]
và những công cụ khác của những phe độc
tài khát máu [đá] me và đá chanh"...

Thông tấn xã này giải thích thêm cho người
đọc rằng:
phe chúng ta (như thông tấn tự mình gọi)
có nhiều ý đồ bất chính
ngay cả bao nhiêu cái trứng và bao nhiêu
xe đạp cũng không công khai hoá được
là phe mà ngay trong tư tưởng cũng có
một vài cái búa
và những ý đồ khoan cắt, đục đẽo lung
tung...

The Bodhisattva Room Press

The Bodhisattva Press reported
on a successful civil bicycle theft [with
chicken eggs and quail eggs]
by the poets fighting for freedom, poverty,
and the realist [spontaneous]
readication...

The report demonstrated "the complete
inefficiency [transmigration]
of the agencies for the defense of egg cul-
ture, of spying refrains, of repression [of
cheek by jowl]
and other tools of dictators thirsty of blood
and tamarind and ice-lemmon"...

This press added further explanation to
readers:
our clique (as the press usually self-pro-
claimed) has many unjust intentions
so even the quantities of eggs and bicycles
cannot be publicized
even in thought our clique also has several
hammers
and the intention of promiscuous drilling,
cutting, boring, and chiselling...

Vậy thì cách hay nhất để kết thúc sự nhĩ
nhằng này:
chúng ta tự kết án tử hình chúng ta
trước khi chết được ăn cái bánh da
và uống ba lon ba số ba
rồi cười ha... ha... ha
dân làng chửi: tổ cha.

---

*Nguồn: Bài thơ "Thông tấn xã Ba Lan" của Ryszard Krynicki do
Hoàng Ngọc Biên dịch*

So the best way to end this humdrum is:
that we sentence ourselves to capital punishment
and before the execution we are permitted
to eat rice-cakes
and three cans of 333 beer
and three laughs ha... ha... ha
the village inhabitants cursed: Damn your
papas and grandpas.

---

*Source: The poem "The Press of Poland" by Ryszard, with
Vietnamese translation by Hoàng Ngọc Biên.*

Hiện thực xã hội chủ nghĩa

hồn ma là chim bồ câu hoà bình
xác người là đĩa mồi nhậu
với chai rượu trắng nhỏ, vỏ chai màu đỏ
lá cờ màu trắng – cắm ngay giữa mỏ
đun qua xỏ lại
ngồi xuống đứng lên
bên thẳng bán kem
buổi chiều êm đềm
dọc tường vôi vàng
trong hẻm 47
vài tên nghe lén
mặt như đầu rắn
những không thể cắn
thế mới cay đắng

bên thẳng cà thọt
hai chai nước ngọt
biết cũng dựa cột
không biết cũng dựa cột
thế mới là đại đột

Socialist Realism

the ghost is the dove of peace
the corpse is the dish accompanying a
    drink
with a small bottle made of red glass of
    rice spirits
and a white flag – right in the middle of the
    snout
to and fro
up and down
beside an ice-cream seller
in a quiet evening
quickly along the wall
of the Alley of 47
several eavesdroppers
with faces of snakeheads
that could not bite
that is truly so bitter

beside the cripple
two bottles of soft drink
the people in the know are leaning on the
    pole
those who are not in the know are also
    leaning on the pole
that is truly so naive

một xanh cỏ
hai đỏ ngực
café cũng uống cái ực
thằng này số cực
tai to mặt lớn
suốt đời làm đĩ đực
trong lòng chẳng buồn bực

hai em nhỏ nhìn qua
mùi nước hoa thơm phức

còn tao thì không ăn mút
[không truy xét cứt]
hôm nay chưa Tết nhứt.

---

*Nguồn: Bài thơ "Hiện thực xã hội chủ nghĩa" của Ryszard
Krynicki do Hoàng Ngọc Biên dịch*

one green grass
two red breasts
drinking coffee in one gulp
this guy has a miserable fate
big ears large face
a male prostitute all life long
without a grief in his heart

two young girls are seen passing by
profusely perfumed

but I don't eat sweetmeats
[no investigation, shit]
Today is not yet Tết*

---

* Tết: the lunar calendar New Year, better observed in Vietnam
than the Western-style Solar New Year
Source: The poem "Socialist Realism" by Ryszard Krynicki, with
a Vietnamese translation by Hoàng Ngọc Biên

Tết Tây này thẳng Ta nào chết?

Với riêng nhà văn N.D.B.

Nhân danh các kiểu nghị quyết – nghị định
phản luật và chống lại hiến pháp, chúng
tao tuyên bố:

Lũ bỏ đi chúng bay hãy cút về nhà ngay
Hãy chui vào xó xỉnh
Hãy nằm liệt trong chung cư...

Dù chúng bay có là 5 triệu thương
binh của Cộng sản còn sống

Dù chúng bay có là 1 triệu thương
binh của Quốc gia ngày trước còn vất
vưởng

Dù chúng bay có là hàng triệu
người khuyết tật bơ vơ...

Chúng tao vẫn mặc kệ.

Đất nước chúng tao vạn mùa xuân sao
chúng mày được phép xấu xí

Đất nước của chúng tao được xây bằng
máu, chúng mày có sá gì

Máy bay này là của chúng tao

Tàu lửa này là của chúng tao

Xe buýt này là của chúng tao

Đường sá, tàu bè này là của chúng

tao...

This Western New Year Which Vietnamese die?

To writer N.D.B., in particular

In the name of anti – legal and counter-
institutional decrees and decisions, we
proclaim:

You, the discarded, go home right away

Creep into your corners

Lie in apartment houses

Even if you were 5 million of com-
munist alive disabled veterans

Even if you were 1 million of
former Nationalist surviving disabled
veterans

Even if you were millions of help-
less handicapped people

We still don't care

Our nation has ten thousand springs, who
gave you permission to be ugly

our nation is built on blood, you are no
matter

These airplanes are ours

These trains are ours

These buses are ours

These roads, ships are ours...

mày   Không có lối cho chúng
mày   Không có chỗ cho chúng
mày   Không chào đón chúng
gì?   Chúng mày ra đường làm
chi?...   Chúng mày hiện diện làm

Đất nước chúng tao mỗi ngày có hơn 40
người chết do giao thông
Hơn 100 người bị thương nặng đến tàn
phế..

Sao chúng mày còn sống nữa làm gì
Hãy tự tử hết đi lũ thương binh,
lũ phế binh,
lũ tàn tật... không ai
muốn nhìn mặt!

Chúng mày tàn mà không phế –
Như nguy ngôn của chúng tao ư?
Chúng mày muốn biểu tình ư? – Ai
cho phép!

There is no way for you
There is no place for you
There is no welcome to

you

Why do you go out on
streets?

What is the purpose of
your presence?...

In our nation, there are over 40 cases of
traffic death

Over 100 cases of serious crippling
wounds...

Why do you survive?

Commit suicide then, all war-disabled,
war-crippled,
handicapped... that
nobody want to see!

You are disabled but not crippled?

– As in our false discourse?

You want make a demonstration? –
By whose permission?

Chúng mày muốn kể công ư? – Ai
thèm nghe!
Chúng mày muốn lặng im ư? –
Hợp chủ trương đấy!

Dù chúng mày có đóng góp xương máu
trong quá khứ
Có đóng thuế thu nhập trong hiện tại
Dù chúng mày có trở thành Stephen
Hawking về sau
Thì chúng tao cũng không chấp
Hãy ở nhà mà đóng góp
Hãy ở nhà mà cống hiến...

Từ hôm nay: 1-1-2008 chúng tao muốn
quên bọn mày luôn
Đất nước này là của những siêu nhân xinh
đẹp như chúng tao
Đường sá này là của những sắc phục được
lũ nhân dân chúng mày trả lương
Lũ bỏ đi chúng bay hãy cút về nhà ngay

You want to tell you contributions? –
Who will listen!
You want to keep silent? – Fit for
the policy!

Even though you contributed blood and
bones in the past
and income tax in the present
Even if you could become Stephen
Hawkings in the future
We still don't care
Stay home to contribute
Stay home to sacrifice...

Starting from today: 1 Jan 2008 we want
to forget you for good
This nation is for beautiful supermen like
us
These roads are for the uniforms paid by
your people
You the discarded go home right away

Hãy lờ sự ngông cuồng của chúng tao đi!
Hãy câm lặng trước sự vô nhân của chúng
tao nhé!

Lũ bỏ đi chúng bay hãy cút về nhà ngay
Lũ bỏ đi chúng bay hãy cút về nhà ngay

... và tất cả chúng ta ngoan ngoãn về nhà
thật ư?

Ignore our arrogance
And keep silent before our inhumanity!

You the discarded go home right away
You the discarded go home right away

... and are we truly obedient, all of us, to
the order of going home?

Dạ, em xin khai, rồi lại xin thề

Dạ, em xin khai...

Dạ, không có một thi sĩ, nhà thơ, hay người
làm thơ nào trong khu phố của em đâu

*

Dạ, không có một thi sĩ, nhà thơ, hay người
làm thơ nào trong phường xã của em
đâu

*

Dạ, không có một thi sĩ, nhà thơ, hay người
làm thơ nào trong quận huyện của em
đâu

*

Dạ, không có một thi sĩ, nhà thơ, hay người
làm thơ nào trong tỉnh thành của em
đâu

*

Dạ, không có một thi sĩ, nhà thơ, hay người
làm thơ nào trong đất nước này đâu...

*

Dạ, vì đây là xứ sở thơ!

*

Dạ, vì đây là nước thơ!

Yes, I Declare, and then Take the Oath

Yes, I am willing to declare

Yes, there I no poet, or verse writer in my
quarter

*

Yes, there is no poet, or verse writer in my
ward/village

*

Yes, there is no poet, or verse writer in my
district

*

Yes, there is no poet, or verse writer in my
province

*

Yes, there is no poet, or verse writer in this
nation

*

Yes, because this is a land
of poetry!

*

Yes, because this is a na-
tion of poetry!

*

Dạ, em xin thề...

Dạ, không có một thi sĩ, nhà thơ, hay người
làm thơ nào còn ở đây đâu

*

Dạ, không có một thi sĩ, nhà thơ, hay người
làm thơ nào tồn tại trong tâm tưởng của
em đâu

*

Dạ, không có cả tâm

tưởng

*

Dạ, không có cả tâm

*

Dạ, không có cả em

*

Dạ, em hiểu...

La Hán Phòng 18-11-2008

*

Yes, I am willing to take the oath...

*

Yes, there is no poet, or verse writer here
anymore

*

Yes, there is no poet, or verse writer re-
maining in my heart and thinking

*

heart and thinking
Yes, there is not even any

*

heart
Yes, there is not even any

*

myself
Yes, there is not even

*

Yes, I understand...

The Bodhisattva Room, 18 Nov 2008

Người ăn xin ở Hà Nội

Để nhớ gợi ý của Max Jacob (1876–1944)

Hồi tôi sống ở Hà Nội, nơi cửa ra vào dinh lãnh đạo mà tôi làm việc lúc nào cũng có một tay ăn xin được tôi ném cho mấy đồng tiền trước khi lên xe có cửa kính đen và cận vệ. Một ngày nọ, lấy làm lạ là không bao giờ nghe được những lời cảm ơn, tôi nhìn kĩ tay ăn xin. Thế mà, khi tôi nhìn, tôi nhận ra cái tôi cứ ngỡ là một tay ăn xin, chỉ là một bức gỗ sơn cẩn thận và trên ấy là một tượng bán thân tạc hình tôi – trông gian xảo, hồng hào và đương nhiên, nào bị mỗi ăn đến mục thủng.

Nguồn: Xem thêm "La mendiant de Naples" của Max Jacob, Le cornet à dés (Paris: Gallimard, 1945), bản dịch Hoàng Ngọc Biên.

The beggar in Hà Nội

*In memory of a suggestion by
Max Jacob (1876–1944)*

While I was living in Hà Nội, at the gate of the palace of leadership where I worked, a beggar was always in sight. I used to throw several pieces of money at him before getting on an automobile with dark glasses and body guards. One day, being surprised at the everlasting lack of thanks, I took an inquisitive look at him. Then, in close watch, I recognized that the figure I had thought to be a beggar was really a painted wooden stand with a carved statue of my own half-length – cunning, rosy, and of course with a brain rotten by vermin.

Source: "La mendicante de Naples" [The Beggarwoman of Napoli] by Max Jacob, in *Le Cornet à dés*, Paris: Gallimard, 1945. Vietnamese translation by Hoàng Ngọc Biên.

Những gì không đến từ Việt Nam...

Với Marek Hlasko, và các môn đệ

Những gì [xấu] không đến từ Ba Lan...
Thì đến từ Việt Nam... thế đấy.

Những gì [xấu] không đến từ Đông Âu
Thì đến từ Việt Nam... thế đấy.

Những gì [xấu] không đến từ Xã hội chủ
nghĩa
Thì đến từ Việt Nam... thế đấy.

...
Những gì [tốt] không đến từ Ba Lan
Thì cũng không đến từ Việt Nam... thế đấy.

Những gì [tốt] không đến từ Đông Âu
Thì cũng không đến từ Việt Nam... thế đấy.

Those things not coming from Việtnam...

With Marek Hlasko, and students

Those [bad] things not coming from Po-
land...

Then they came from Việtnam... that is the
case.

Those [bad] things not coming from East-
ern Europe

Then they came from Việtnam... that is the
case.

Those [bad] things not coming from Social-
ism

Then they came from Việtnam... that is the
case.

...

Those [good] things not coming from Po-
land...

Then they did not come from Việtnam...
that is the case.

Those [good] things not coming from East-
ern Europe...

Then they did not come from Việtnam...
that is the case.

Những gì [tốt] không đến từ Xã hội chủ
nghĩa
Thì cũng không đến từ Việt Nam... thế đấy.

...
Và đây, một tờ giấy Chứng nhận rằng:
Hoặc tất cả chúng ta được quyền tự phanh
thây
hoặc tự ăn cứt, hoặc tự tử nhục, hoặc tự
tự tử... đều được

Thế đấy... một tờ giấy đỏ đến từ Việt Nam.

Those [good] things not coming from Socialism...
Then they did not come from Vietnam...
that is the case.

...

And here, a paper certifying that:
Either we all have the right to self-disembowelment
Or to eat one's shit, or to self-debasement,
or to suicide/ oneself.. all are allowed

That is the case... a red paper coming from Vietnam.

Lời kết của một tập đoàn phản động

Gửi những nghệ sĩ [có cả thị giác] muốn minh họa cho luận điệu tự do, dân chủ

Thơ, số 3-2006, tr. 38, lời kết viết: “Theo ý chúng tôi thì dù có mới, có hiện đại bao nhiêu, nhà thơ cũng không được đặt nội dung thấp hơn hình thức, không quay lưng với thơ dân tộc, không chạy theo sự khó hiểu, cầu kì, lạ hoắc về hình thức. Người yêu thơ hôm nay với trình độ thẩm mỹ cao cộng với vốn kiến thức hiểu biết phong phú sẽ rất thoải mái, bao dung, chấp nhận mọi phương pháp, cách biểu hiện trong thơ. Nhưng họ cũng yêu cầu người làm thơ càng phải nâng cao tinh thần trách nhiệm, tôn trọng độc giả, đem đến cho họ những vần thơ giản dị, chân thành, ấm áp tình người và lễ sống, hướng tới chân, thiện, mỹ.”

Vì tin vào định hướng, tránh sự xuyên tạc của kẻ địch
Tao quyết làm những bài thơ minh họa mà nội dung bằng hình thức, hoặc cao hơn.

The Conclusion of a Reactionary Clique

To the artists [including visual ones] who wanted to illustrate the themes of freedom, democracy

From The Magazine of *Poetry* [Hanoi], Number 3, 2006, p.38: "The conclusion is 'In out opinion, however new or modern the poets could be, they must not put the contents lower than the form, not turn their back toward national poetry, not run after the incomprehensible, the extravagant, the alien in form. The lovers of poetry today with their high level of aesthetics plus their rich knowledge will be very easy-going, tolerant, ready to accept all methods, and ways of expresion in poetry. But they also demand that the poetry-makers must all the more raise their spirit of reponsibility, respect the readers, and bring to them simple, sincere poems warm with human feelings and with a reason for living, in the direction of truth, goodness, and beauty."

Because of the belief in the direction, in avoidance of the enemy's distortion I am determimed to make illustrative

Vì tin vào đường lối chính sách, chế độ hưu
Tao sẽ làm những tác phẩm không quay
lưng với nghệ thuật dân tộc.

Vì tin vào sự ngu dốt của đa phần tư duy
suy dinh dưỡng khoa học
Tao đã làm những dự án nghệ thuật dễ
hiểu, quen thuộc và đơn điệu...

Hoan hô xứ sở tao
Mến phục tổ quốc tao
Đất nước của đa phần nhân dân có trình độ
thăm mĩ cao
Xuất xứ của những hiểu biết phong phú,
bao dung
Bản sắc của kiên trì, chịu đựng, chấp
nhận...
Nơi của những chuyện tử trên trời rơi
xuống, khỏi phải đi học.

Tao luôn nâng cao tinh thần trách nhiệm,

poems with contents equal to forms, or
higher.

Because of the belief in the policy, the re-
tirement programme
I will make works not turning their backs to
national art.

Because of the belief in the majority mal-
nourished in scientific thinking
I have done projects of art easily under-
stood, familiar and monotonous..

Hurrah for my country
Admiration for my native country
The land whose majority of people have a
high level of aesthetics
The source of rich and tolerant understand-
ing
The identity of steadfastness, patience, ac-
ceptance ...

dù không biết với cái gì
Luôn tôn trọng độc giả, dù không biết họ ở
đâu
Luôn làm điều gần gũi, giản dị, dù đa phần
thích sâu xa, phức tạp
Luôn chân thành, ấm áp tình người và lễ
sống, dù những thứ này rất xa xỉ
Luôn hướng tới chân, thiện, mỹ, dù cho đây
là thứ hàng quốc cấm...

Mặc cho sự độc quyền
Mặc cho sự lệ thuộc
Là công dân của xã hội dân chủ [nghĩa là
chủ của dân]
Là công dân của một cơ chế pháp luật –
hành chính [luật pháp hành là chính]
Là công dân của đất nước nhân quyền
[cầm quyền nhân dân]
Là công dân của xã hội chủ nghĩa [lấy

The place of cargo cults, no need of schooling.

I always raise the spirit of responsibility,
even though I don't know for what
Always respect the readers, even though I
don't know where from
Always do familiar simple things even
though the majority like the profound,
complex
Always be sincere and warm with human
feelings and a reason for living even
though these are nationally prohibited
goods

Despite the monopoly
Despite the dependence
Being a citizen of a democratic society [of
masters of the people]
Being a citizen of a rule of law – adminis-
tration [adminnistering and managing
the people]
Being a citizen of a land with human rights
[righting the people]

nghĩa làm chủ]
Tao xin thể sẽ tuyên thệ...
Tao xin thể sẽ tuyên thệ...
Tao xin thể sẽ tuyên thệ...
Tao xin thể sẽ tuyên thệ...

Mà là, tuyên thệ với cái gì
Sau khi đọc lời kết của tập đoàn phản động
Tao cũng không biết.

La Hán Phòng 19-7-2006

Being a citizen of socialism [under the
masters of society]

I am taking the pledge of oath...

I am taking the pledge of oath...

I am taking the pledge of oath...

I am taking the pledge of oath...

But an oath to whatever

After reading the conclusion of the reac-
tionary clique

I don't know either

At the Bodhisattva Room, 19 July 2006

Mới khai quật được bản sắc văn hoá Việt Nam

Có trời mới biết nó là gì...

Như một số báo chí đã đưa tin, vừa qua, ông Nguyễn Văn Cù, nông dân ở Thanh Hoá, đã tìm thấy bản sắc văn hoá Việt Nam trong khi đang đào ao nuôi cá. Ông Cù kể: “Chúng tôi đào sâu năm mét thì gặp phải vật lạ. Khi tôi và anh em lôi được nó lên trên mặt đất thì tôi nghi ngay đây là bản sắc văn hoá Việt Nam bởi tôi thấy nó rất là kì dị.” Ông Cù báo lên Ủy ban Nhân dân tỉnh, và ngay hôm sau một đoàn các nhà sử học và khảo cổ học trung ương đã tới hiện trường xem xét. Giáo sư sử học Trần Văn Lân, 84 tuổi, khẳng định: “Không nghi ngờ gì nữa, đây chính là cái na-xiông-nan i-đăng-ti-tê, cái bản sắc văn hoá Việt Nam rồi. Những xét nghiệm đầu tiên cho thấy nó có xuất xứ từ thời các cụ.”

Có trời mới biết nó là gì...

Theo các nhà quản lí và lập chính sách văn

The Newly Excavated Cultural Identity of Vietnam

Only God knows what it is...

As reported by some papers, recently Mr Nguyễn Văn Cù, a farmer in Thanh Hoá province has found the cultural identity of Vietnam while digging a pond to raise fish. Mr Cù said: 'When we dug to the depth of five meters we met with a strange object. When my friends and myself pulled it upon the surface, I suspected that it was the cultural identity of Vietnam, because I saw that it was so out of the ordinary.' Mr Cù reported to the People's Committee of the Province, and right on the next day a group of central historians and archaeologists came to the site for examination. Professor of History Trần văn Lân, 84 years of age, affirmed: 'No possible doubt this is the *identité nationale*, the national identity of Vietnam. Preliminary experiments showed that it originated from the time of ancestors.'

Only God knows what it is...

According to the managers and makers of cultural policy this important discovery

hoás, phát hiện quan trọng này sẽ giúp chúng ta chấm dứt được mọi tranh cãi hiện vẫn đang xảy ra trong mọi lĩnh vực văn hoá, xã hội và nghệ thuật là sáng tác này có mang bản sắc văn hoá Việt Nam, hành động kia có hợp với thuần phong mỹ tục Việt Nam hay không. Họa sĩ Trần Khánh Chương, Tổng thư kí Hội Mỹ thuật Việt Nam phấn khởi: "Từ trước tới nay chúng tôi chỉ dựa vào cảm giác chủ quan để đánh giá tính văn hoá dân tộc của một tác phẩm tạo hình. Tính dân tộc càng cao thì chất lượng tác phẩm càng cao. Vì đánh giá chủ quan nên anh em nghệ sĩ hay thắc mắc. Bây giờ chúng tôi có thể lập ra một bảng biểu rất rõ ràng để chấm điểm chất lượng nghệ thuật rồi."

Có trời mới biết nó là gì...

Trong thời gian tới, các nhà sử học và khảo cổ quốc gia sẽ tiếp tục phân tích hiện vật mới tìm thấy. Giáo sư Lân cung cấp thêm thông tin: "Các xét nghiệm phải bảo đảm tính trung thực và khoa học

will help us stop all present controversies and debates in all spheres of cultural sociology, and arts about the compatibility to Vietnamese cultural identity of a creative work, or to Vietnamese good customs and way of living of an action or not. Painter Trần Khánh Chương, General Secretary of the Association of Vietnamese Fine Arts was enthusiastic: "Until now, we have been dependent solely on subjective feelings to evaluate the characteristics of cultural identity of a plastic work of art. The higher is its cultural identity the better is its quality. Because of the subjective judgments, the artists were in perplexity. Now we can establish a clear and distinct table of point-markings for the qualification of an artwork."

Only God knows what it is...

In the coming time, national historians and archaeologists will continue analyzing the recently discovered object. Prof. Lân provided additional information: "The experiments must ensure high truth-

cao. Ví dụ, hiện nay bản sắc văn hoá Việt Nam hơi có mùi, nhưng chúng tôi chưa kết luận được là đó là một đặc tính của hiện vật, hay đó là do hiện vật nằm trong sinh lầy một thời gian dài.”

Có trời mới biết nó là gì...

Thì đó là bản sắc văn hoá Việt
Nam
Nó giống như một xác chết thối
Giống như một cái gối cũ
Như một vết thương bưng mủ
Được lồi lên từ vũng bùn
Đầy mùi xú ỉ...

Chứ còn nghi ngờ gì nữa, rõ khở...

Nguồn: website talawas – talaCu ngày 7-12-2005

fulness and scientific standards. For instance, at present the cultural identity of Vietnam is rather in bad odour, but we cannot conclude yet whether it is a characteristic of the object or because it has been in the muddy bog for a long time.”

Only God knows what it is...

So, that is the cultural identity of
Vietnam

It is like a rotten corpse
Like an old pillow
Like a purulent wound
Pulled up from a muddy bog
Exhaling bad odour...

Without any possible doubt, oh dear me...

Source: website talawas – talaCu, dated 7 Dec 2005.

Tiểu sử / Biographical Notes

Lý Đợi

Sinh 1978 tại Quảng Nam, Việt Nam.
Cử nhân Văn chương, 2001. Nhà thơ. Nhà văn.

Tác phẩm thơ:

- *Vòng tròn sáu mặt*, [in chung 6 tác giả], Nxb Giấy Vụn, 2002
- *Mở miệng*, [in chung 4 tác giả], Nxb Giấy Vụn, 2002
- *Bảy biển tấu con nhện*, [in cá nhân], Nxb Giấy Vụn, 2003
- *Tổ khúc những vật rỗng*, [2004, tác phẩm ý niệm], không xuất bản
- *Trường chay thịt chó*, [in cá nhân], Nxb Giấy Vụn, 2005
- *Khoan cắt bê tông*, [in chung 23 tác giả], Nxb Giấy Vụn, 2005
- *Blank Verse – An Anthology of Vietnamese New Formalism Poetry*, Tan Hinh Thuc Publishers, Westminster, California, 2006
- *Tien Ve [1] – An Anthology of Contemporary Vietnamese Literature*, Tien Ve Publishers, Sydney, Australia, 2006
- *Soft Targets*, Courtesy of Paula Cooper Gallery, New York, USA & Canada, 2007

Lý Đợi

Date of birth: 1978. Place of birth: Quảng Nam province, Central Vietnam.
Bachelor of Arts, 2001. Poet & Writer.

Poetry:

- *Vòng tròn sáu mặt*, [The Six-Faced Circle], in collaboration, Scrap Publishers, 2002
- *Mở miệng*, [Open Mouth], in collaboration, Scrap Publishers, 2002
- *Bảy biến tấu con nhện*, [Seven Spider Improvisations], Scrap Publishers, 2003
- *Tổ khúc những vật rỗng*, [The Suite of Hollow Things, 2004], a conceptual work in process, unpublished in book form.
- *Trường chay thịt chó*, [Dog-eating Vegetarians], Scrap Publishers, 2005
- *Khoan cắt bê tông*, [Drilling and Cutting Concrete], in collaboration, Scrap Publishers, 2005
- *Blank Verse – An Anthology of Vietnamese New Formalism Poetry*, Tân Hình Thức [New Formalism] Publishers, Westminster, California, 2006
- *Tien Ve [1] – An Anthology of Contemporary Vietnamese Literature*, Tien Ve Publishers, Sydney, Australia, 2006
- *Soft Targets*, Courtesy of Paula Cooper Gallery, New York, USA & Canada, 2007

- *Có gì dùng gì – Có nấy dùng nấy*, [in chung 47 tác giả], Nxb Giấy Vụn, 2007.
- và nhiều tuyển tập thơ, website và tạp chí khác.

Triển lãm từng tham gia:

- Tháng 6-2005, được mời trình diễn thơ nhưng không thành tại Viện Goethe, [cùng với Bùi Chát, Khúc Duy], Hà Nội, VN.
- Tháng 11-2006, tham dự gián tiếp triển lãm *Pace on the Peace* [Bước đến hoà bình] của nghệ sĩ Việt Nam tại Hàn Quốc.
- Tháng 2-2007, tham dự workshop phim tài liệu tại Côn Minh, Trung Quốc.
- Tháng 8-2007, được mời tham dự triển lãm *Documenta 12* tại Kassel, CHLB Đức.
- Tháng 10-2007, đồng giám tuyển triển lãm *Mỗi người chúng tôi đưa ra một đề nghị*, [cùng với Lê Quý Anh Hào], Sài Gòn, VN.
- và nhiều triển lãm, hội thảo, trình diễn, sắp đặt, video, workshop khác.

- *Có gì dùng gì – Có nấy dùng nấy*, [Use Whatever – You Have], in collaboration, Scrap Publishers, 2007.
- And others: anthologies, websites, magazines...

Performances & Activities:

- 6-2005, invited to the performance of poetry at Goethe Institute (with poets Bùi Chát and Khúc Duy) in Hanoi, Vietnam.
- 11-2006, participating the show or *Pace on the Peace* with other Vietnamese artists in Republic of Korea.
- 2-2007, participating the workshop of documentary films in Kunming, the Republic of China.
- 8-2007, invited to the exhibition of *Documenta 12* in Kassel, Germany.
- 10-2007, co-curator of the show *Each of us has one proposal* (with Lê Quý Anh Hào), in Sài Gòn, Vietnam.
- And others: exhibitions, workshops, performances, documentary movies, photographs, videos...

Hiện sống tại Sài Gòn. Thành viên trụ cột của
Mở Miệng, gồm Bùi Chát, Khúc Duy, Nguyễn
Quán, Lý Đợi. Đồng khởi xướng và cổ xúy cho
phong trào in tác phẩm photocopy tại Việt
Nam. Đồng chủ trương Nxb Giấy Vụn, email:
nxbgiayvun@yahoo.com

Liên lạc:

Email: lydoi78@yahoo.com

[http://www.vietnamlit.org/wiki/index.
php?title=Ly_Doi](http://www.vietnamlit.org/wiki/index.php?title=Ly_Doi)

Presently living in Saigon city. A main-member of [Mở Miệng] the Open Mouth group, including Bùi Chát, Khúc Duy, Nguyễn Quán, Lý Đợi. A promoter and supporter of the movement to self-publish photocopied works by authors in Vietnam. Co-director of [Giấy Vụn] Scrap Publishers, email: nxbgiayvun@yahoo.com.

Contact:

Email: lydoi78@yahoo.com

http://www.vietnamlit.org/wiki/index.php?title=Ly_Doi

Về người dịch:
Nguyễn Tiến Văn

Sinh tại Hà Nội 1939. 1954–1975: sống ở miền Nam, từ 1965 làm nghề dịch thuật, biên tập và xuất bản. 1975–1985: buôn bán sách cũ ở chợ trời. 1985–1987: sống ở Malaysia, trại tị nạn đảo Bidong. 1987–2005: công nhân rồi về hưu ở Toronto, Canada. Từ 2005 sống ở Sài Gòn, dịch thuật và biên tập. Đã dịch thơ Inrasara, Cát Du, và Trang Thế Hy ra tiếng Anh.

**About the translator:
Nguyễn Tiến Văn**

Born in Hà Nội, 1939. 1954–1975: lived in South Vietnam, since 1965 as a translator, editor, and publisher. 1975–1985: a book-seller in the open market. 1985–1987: a refugee in the UNHCR camp of Pulau Bidong, Malaysia. 1987–2005: a worker then in retirement in Toronto, Canada. Since 2005, living in Saigon as a translator and editor. Has translated works of Vietnamese poets such as Inrasara, Cát Du, and Trang Thế Hy into English.